

Aineisto 2

Lähde 1: Katkelma sosialidemokraatti Wäinö Vuolijoen haastattelusta, Itsenäinen Suomi -lehdestä vuodelta 1926

Itsenäinen Suomi (nro 3), 1.10.1926

Joulukuun 6:nnessa suurin kansallinen juhlapäivä, juhannuksena liputus!

Sosialidemokraattien suhtautuminen asiaan.

Lehtemme edustajalla on ollut tilaisuus saada maisteri Wäinö Vuolijoelta seuraava, kahta nykyhetken tärkeää kysymystä kosketteleva haastattelu:

— I. L. [Itsenäisyyden Liitto] herätti viime joulukuussa kysymyksen joulukuun 6:n päivän julistamisesta kansalliseksi juhlapäiväksi. Keväällä teki ed. Kivimäki eduskunnalle samansuuntaisen esityksen. Miten sosialidemokraattinen ryhmä suhtautuu tähän aloitteeseen?

— Sosialidemokraattinen ryhmä ei ole käsitellyt asiaa. Omasta puolestani pidän erittäin suotavana itsenäisyyspäivän viettoa suurena juhlapäivänä, sillä itsenäisyyden takana on koko kansa harvinaisen yksimielisesti, tokkopa meillä mitään muuta niin kaikkia yhdistäviä asioita tai aatteita onkaan!

— Mitkä olisivat tuon juhlapäiväksi julistamisen välttämättömät edellytykset?

— Itsenäisyyspäivä olisi säädettävä laissa vapaapäiväksi, jolta työläiset saavat täyden palkan, sillä useissa paikoissa työväen toimeentulo on niin huono, ja palkat niin pienet, että yhdenkin päivän palkattomuus voisi muuttua enemmän suruksi kuin iloksi.

— Pidättekö siis palkkakysymystä ratkaisevana?

— Pidän. Jotta asia saataisiin järjestetyksi, on palkan saanti ilman lyhennyksiä välttämätön ehto.

...

— Osaksi myöskin se seikka, että porvarillisella taholla ei joulukuun kuudetta ole pidetty täysiarvoisena. Sen sijalle on tahdottu korottaa toukokuun 16. päivä, vaikka edellinen on koko kansan yksimielisen itsenäisyyspäätöksen muistopäivä. Ei ole oikein voittajan alinomiaa muistuttaa voitettua tälle antamastaan korvapuustista. Hänen on pikemminkin autettava sen unohtamista.

— Millaiseksi itsenäisyyspäivän vietto olisi mielestänne järjestettävä?

— Sitä en ole lähemmin ajatellut, asia tarvitsee pitemmälti miettimistä.

...

— Miksei työväki ole tähän asti käyttänyt valtakunnan lippua?

— Tähänastinen lipun käyttö on yleensä yhdistetty kansalaissotaan, "vapausotaan", kuten sanotaan. Tämä seikka on vieroitannut työläiset valtakunnan lipusta. On tehtävä erotus itsenäisyyden ja sodan välillä.

— Olisiko todennäköistä, että jos yleinen lippupäivä määrättäisiin, työväen järjestöt ryhtyisivät levittämään Suomen lippua?

— Kuten jo huomautin, olen esittänyt oman yksityisen kantani. En voi tässäkään suhteessa sanoa mitään järjestöjen puolesta. Mutta jos esittämäni ehdot täytetään, ei pitäisi olla mahdotonta senkään, että työväki alkaisi keskuudessaan levittää Suomen lippua, varsinkin siinä tapauksessa, jos voitaisiin hankkia kyllin halpahintaisia.

Lähde 2: Itsenäisyyspäivän merkitys

Historioitsija Vesa Vares on analysoinut itsenäisyyspäivänä 2016 itsenäisyyspäivän merkitystä ja historiaa seuraavasti:

”Joulukuun 6. päivän juhlat olivat kompromissi, joka ei 1920-luvulla suuria kansanjoukkoja innostanut. Valkoinen puoli juhli 16. toukokuuta vapaussodan paraatissa, vasemmisto ei nähnyt itsenäistymistä juhlinnan arvoisena.

– Kun 1920-luvulla kuudennesta joulukuuta päätettiin tehdä palkallinen vapaapäivä, niin vasemmisto kannatti sitä ja oikeisto vastusti. Kumpikin piti asiaa taloudellisena, ei itsenäisyyteen liittyvänä kysymyksenä, kertoo Vesa Vares. [- -]

– Joulukuun kuudennen päivän juhlinnan merkitys kasvoi 1930-luvun loppua kohden osana kansakunnan eheytymisprosessia. Vastaavasti vapaussotajuhallisuuksien merkitys pieneni, muistuttaa Vares integraatiokehityksestä, joka huipentui talvisotaan ja talvisodan henkeen.”

Lähde: Kimmo Hiltula: Oliko itsenäisyyden päivämäärä kompromissi? – Vain pieni joukko juhli Suomen ensimmäisiä itsenäisyyspäiviä. YLE uutiset 6.12.2016: <https://yle.fi/uutiset/3-9335363>